

Конспект по Елипсоидна геодезия учебна година 2010/2011

- 1. Предмет и задачи на Висшата геодезия и в частност на Елипсоидната геодезия.** Основни повърхнини в геодезията.
- 2. История на Фигура на Земята.**
- 3. Геометрия на земния ротационен елипсоид.**
Основни понятия. Параметри. Основни зависимости между параметрите.
- 4. Координатни системи свързани със земния елипсоид.**
Географски координати. Декартова координатна система. Локална координатна система. Основни елипсоидни функции.
- 5. Параметрични уравнения на елипсоида и меридианната елипса. Географска, редуцирана и геоцентрична ширина.** Зависимости между трите вида ширини.
- 6. Права и обратна трансформация между геодезически и пространствени декартови координати.**
- 7. Криволинейни координати.**
Необходими сведения от общата теория. Линеен елемент и метрика. Квадратична форма. Ортогонални координатни системи. Декартова координатна система. Втора основна квадратична форма. Кривина на крива върху повърхнина.
- 8. Криволинейни координати върху елипсоида.**
Линеен елемент при географски координати (φ, L) , при (B, L) . Метрични коефициенти. Втора основна квадратична форма. Главни радиуси на кривина. Линеен елемент и метрични коефициенти при (B, L, H) . Ортогоналност на системата от геодезични координати.
Кривина на крива върху равнина и върху повърхнина.
- 9. Главни радиуси на кривина при земния елипсоид.** Нормални и наклонени сечения на елипсоида. Меридианен и напречен радиус на кривина.
- 10. Радиус на кривина за нормално сечение при даден геодезически азимут. Средни радиуси на елипсоида.**
Гаусова кривина. Разни форми на представяне на радиусите на кривина на сеченията на земния елипсоид.
- 11. Дъга по меридиана и дъга по паралела. Определяне на площи и обеми.**
Площ на елипсоиден трапец. Обем на земния елипсоид.
- 12. Взаимно-обратни нормални сечения.**
Право и обратно нормално сечение. Двойственост на взаимните нормални сечения. Ъглово и линейно отклонение между взаимни нормални сечения.
- 13. Геодезична линия**
Дефиниции. Примери за геодезични линии. Построяване на геодезична линия. Ъгъл на отклонение геодезичната линия от нормалното сечение. Разлика в дължината на нормалното сечение и геодезичната линия.
- 14. Диференциални уравнения на геодезичната линия. Теорема на Клеро**
- 15. Решаване на малки елипсоидни триъгълници.**
- 16. Главни геодезически задачи.** Дефиниране. Общи положения.
- 17. Решаване на правата геодезическа задача чрез степенни редове относно разстоянието.**
- 18. Решаване на двете главни геодезически задачи чрез използване на сферата като помощна повърхнина.** Метод на параметричната сфера (Беселово изображение).
- 19. Изобразяване на земния елипсоид върху равнина.**
Основни понятия. Изобразяване при използване на криволинейна ортогонална координатна система. Геодезически проекции.
- 20. Конформна проекция. Понятие за изометрия. Изометрична ширина.**
- 21. Гаусови координати.**
Дефиниция на Гаусовите координати. Координатни линии. Меридианна конвергенция. Разстояния и посочни ъгли.
- 22. Гаусови координатни системи**
Гаусови координатни системи. Трансформация на географски (B, L) в гаусови координати (x, Y) . Меридианна конвергенция и мащаб за гаусова проекция. Посочна и разстоятелна редукция.
- 23. Решаване на двете главни геодезически задачи за гаусови координати в гаусовата равнина с посочна и разстоятелна редукция**
Постановка на задачите.
- 24. UTM координати и UTM проекция**
Общи сведения. Разграфка и номенклатура за UTM проекция. Меридианна конвергенция и мащаб на изображението за UTM проекция.
- 25. Съвременни координатни системи и реализации. Геодезически референтни системи. Геодезически референтни системи, координатни системи и проекции използвани и прилагани в България.**
Българска геодезическа референтна система 1930 г., 1950 г., 1942 г. Координатна система 1970 г. Българска геодезическа система 2000. Държавна GPS мрежа. Българска геодезическа система 2005.

Литература

Лекции „Елепсоидна геодезия“ зимен семестър 2011/2012 спец. Геодезия редовно обучение
Български език

- Даскалова М., Здравчев И. **Математическа геодезия**, Техника, София, 2005
- Даскалова М. **Математическа геодезия**, Техника, София, 1989
- Даскалова М. **Математическа геодезия**, Техника, София, 1980
- Христов Вл. **Математическа геодезия**, Техника, София, 1964
-

Английски език

- Jekeli, Christofer. **Geometric Reference Systems in Geodesy**, Ohio State University, Ohio State USA, 2006 (online)
- Rapp, Richard H. **Geometric Geodesy, Part I**, Ohio State University, Ohio State USA, 1991 (online)
- Rapp, Richard H. **Geometric Geodesy, Part II**, Ohio State University, Ohio State USA, 1991 (online)
- Vanicek P. **An Online Tutorial on Geodesy**, University of Brunswick, Canada, 2001 (online)

Руски език

- Закатов П.С. **Курс высшей геодезии**, Недра, Москва, 1976

Съставил: .....

/доц. Елена Пенева/

25.11.2010 г.

София